

ante festum. clementis. Munckathorpp. in placito nostro iusticiario personaliter constituti. exhibitoripresencium Ingiualdo. in taam. et. suis heredibus. predia quatuordecim solidorum. videlicet. dimidiam marcham. in øffrosyltu. et duos solidos in. ytro. syltu. vitrico. suo. per petrum anundæson. quamuis matri sue. katerine in. taam. legaliter pertinebant, quadam. iniqua vendicacione alienata. et. vsque nunc, per filium suum. magnum pætærsson. occupata. adiudicamus per presentes iure perpetuo possidenda, Datum sub sigillo nostro ad causas. Anno. die. et Loco supradictis.

Sigillet bortfallet från den ur brevet klippta remsan.

3862.

1344 d. 22 Nov.

PETER, Prest i Grenna, säljer en gård i Drafø till Johan Christineson.

Orig. på perg. i Sv. Riks Arch. (Oxenstiernska Saml.)

Omnibus presens scriptum cernentibus. Petrus sacerdos de Grennum. Salutem in domino Notum omnibus cupio. tam posteris quam modernis. me honorabili ac sapienti viro Johanni cristineson. curiam meam in Drafø. cum omnibus suis adiacenciis. infra sepes et extra longe vel prope positis. pro pleno precio totaliter vendidisse. quod precium me recognosco plenaliter habuisse quam curiam predicto Nobili viro Johanni cristineson. vel suis veris heredibus. me appropriare obligo pro impeticione quorumcumque. In cuius rei noticiam. sigilla discretorum virorum. videlicet bierghulfi Thorkilson. et Domini. Erics sacerdotis de fforsethæ. cum meo proprio presentibus sunt appensa Datum anno domini. M^o. CCC^o. XL° quarto. In profesto beati Clementis pape et Martiris gloriosi.

Sigill: Endast ett, andligt, nu mera oläsligt, har varit underhängdt.

3863.

1344 d. 6 Dec.

Upsala.

Konung MAGNUS underrättar invånarne i Upsala och Westerås stift att, för Svenska regeringsärendernas oafbrutna gång under Konungens tillämnade resa till Norge, följande blifvit stadgadt: — 1:o) En tillförordnad Regering, bestående af Ärkebiskop Hemming samt Riddarne Nils Abjörnsson, Lagman Israel Birgersson och Konungens högsta Embetsman Johan Christineson, äger upptaga och med konungslig makt, efter gällande lagar och författningar, afgöra alla mål, som dragas under Konungens dom. — 2:o) Konungens högste Embetsman äger med biträde af tre tillkallade ombud från den lagsaga, der han för tillfället uppehåller sig, afgöra alla från Gottland och Finland till honom hänskjutna mål, om dessa icke äro alltför invecklade, i hvilken händelse de skola af Konungens hela Råd afgöras. — 3:o) Om främmande Furstar anfälla landet med krig, så att allmänt uppbud måste ske, skola invånarne i nämnda stift vara förpligtade att ställa sig till esterrättelse den tillförordnade Regeringens och Konungens högsta Embetsmans anordningar till rikets försvar. — 4:o) Om någon konglig Fogde med döden afgår, må Regeringen och

nämnde Embetsman i stället förordna en annan; men om ny Höfvidsman i Finland behöfver tillsättas, skola äfven andra af Konungens Råd, som vistas i öfra Sverige (ovanskog) i utnämningen deltaga. — 5:o) Alla och en hvar förpligtas att visa den tillförordnade Regeringen samma hörsamhet som Konungen sjelf, om han vore närvarande.

J. Hadorph, 2:dra Delen till Rijn-Crönikorne, fol. 30. v. *)

Magnus Dei Gracia Rex Svechie, Scanie et Norwegie, omnibus et singulis dyoceses Vpsalensem et Arosiensem inhabitantibus, in Domino dilectionem, gratiam et salutem. Quia consideratis regnorum nostrorum tam Svechie et Scanie quam Norwegie profectibus salutaribus, ad quorum vtilitates sedulo reuoluendas de jure propensius obligamur: pensatis eciam periculis et dispendiis pregrandibus, que graui concussionis pondere luctuosa hactenus cumulauerant nostrorum incommoda subditorum; sano ducti consilio huiusmodi periculis, viis et modis accommodis, prout nobis Deus inspirauerit, cautius duximus obuianandum, quomodo subditi nostri sub pacis et tranquillitatis presidio, gracia et securitate, in se iuribus, legibus, libertatibus et consuetudinibus approbatis, letius et uberius conquiescere possint et foueri sollicite procurantes. Verum quia Domino fauente versus regnum nostrum Norwegie, pro ipsius reformatione, et incolarum consolacione intendimus nos transferre, regimini et ordinationi regni nostri Svechie et terre Scanie, Consiliariorum nostrorum quesito consilio, vt tempore absence nostre irrefragabili stabilitate solidentur, in modum qui subsequitur prouidimus, inuocato pacis et stabilitatis auctore, sine quo nullum rite fundatur exordium, In primis statuantes, ordinantes et prefigentes vobis venerabilem patrem, Dominum Hemmingum, diuina miseracione Archiepiscopum Vpsalensem, Dominum Nicolaum Abyornæsson, Dominum Jsræalem Birgersson Legiferum Vplandiarum, et Johannem Cristinæsson Officiale nostrum generalem, consiliarios nostros dilectos, plenam eisdem auctoritate nostra regia committentes facultatem omnis [o: omnes] et singulos articulos et causas medio tempore absence nostre penes vos hinc inde emergentes, et ad jurisdictionem nostram spectantes, diligenter examinandi, fideliter tractandi et fine debito secundum leges et jura patrie ac statuta nostra sentencialiter terminandi. Ceterum Officiali nostro generali nobis dilecto Johanni Cristinæsson predicto plenam committimus facultatem, omnis [o: omnes] causas per homines nostros de Gottlandia et Østerlandia sibi propositas corrigendas, corrigere et penitus terminare, cum tribus deputatis proximis in quolibet legiferatu vbicunque ipsum Johannem contigerit inueniri: nisi forsitan casus adeo

*) Enligt anteckning i brädden tryckt efter original. Detta original fanns i slutet af 1000-talet, då Palmkölds Titular-Register upprättades, i Sv. Riks Archivet, men gick troligtvis förloradt i slottsbranden 1697. Då ingen afskrift är känd, har Utgifvaren måst begagna Hadorphs aftryck, hvilket, med undantag af kommatering och stafsätt, synes vara i det närmaste tillförlitligt.

difficiles et intricati interim emerferint, quod per ipsos non poterint sufficienter terminari. Tunc enim super huiusmodi casibus terminandis, omnis [o: omnes] consiliarios nostros Swecie decreuimus consulendos. Quodque per ipsos consiliarios nostros pro hac parte diffinitum, actum et gestum fuerit, ac si per nos ipsos factum esset, inuiolabiliter volumus obseruari. Si vero guerrearum disturbia, quod Deus auertat, ab exteris principibus regna et dominia nostra hostiliter impugnantibus euenire contingat, propter quas expeditionem generalem de toto regno nostro necesse fuerit euocari, extunc tam milites, militares et alios armigeros, quam ciuitatenses et rurales in dyocesibus supradictis ad obtemperandum et satisfaciendum predictorum nostrorum deputatorum, et Officialis generalis nostri mandatis et edictis, pro regni nostri defensione, firmiter volumus obligari; presertim [o: preterea] si aliquem aduocatorum nostrorum penes vos infra reditum nostrum decedere contingat ab hac luce, alium loco sui, qui ipsis conueniencior et apcior videatur, per eosdem deputatos et Officialem nostrum generalem volumus ordinari. Eciam si aduocatum nostrum Østerlandie decedere contingat, alium loco sui per predictos deputatos, Officialem nostrum generalem et alios consiliarios nostros Owanskogh existentes duximus statuendum, ratum et gratum habituri quidquid per eosdem quatuor actum, gestum et diffinitum fuerit in premissis. Vnde vobis omnibus et singulis, militibus, militaribus, armigeris aliis, ciuitatensibus et rusticis, sub obtentu gracie nostre firmiter precipiendo mandamus, eciam ipsis Dominis Archiepiscopo, Militibus nostris supradictis, et Johanni Cristinæsson, Officiali nostro, vt premittitur, generali, obedienciam condignam et promptitudinem ad premissorum omnium effectum et prosecutionem, ac si nobis in propria persona, irrecusabiliter curetis exhibere, prout indignacionem nostram et grauem vlcionis nostre rigorem volueritis euitare. Datum et actum Vpsalie in presencia nostra, Anno Domini Millesimo CCC^o. quadragesimo quarto, die beati Nicolai Confessoris.

3864.

1344 d. 6 Dec.

Upsala.

Konung MAGNUS utfärdar, för att afhjelpa hvarjehanda oskick, som under hans minderfärlighet uppkommit och sedan fortfarit, en Stadga af följande innehåll: — 1:o All Sveriges allmoge skall hafva frid. — 2:o Ingen må, utan särskild tillåtelse, rida med fulla vapen. — 3:o Förbud att rida med storflockar och föreskrift om det antal hästar, personer af olika klasser må medföra. — 4:o Konungens Embetsman skall uppbära Konungens årliga inkomster. — 5:o Samma Embetsman och tre af Konungens Råd i hvarje lagsaga skola utöfva Konungens domsrätt, medan han är ur landet. — 6:o Om Taverner vid allmänna vägarne, Rättare i storbyar m. fl. anordningar för vägfärandes underhåll mot bestämd betalning. — 7:o Förbud mot våldgästning. — 8:o Tolf män valda inom hvarje Lagsaga skola skipa rätt efter föreskrifven rättegångsordning, samt huru mot deras dom skall käras. — 9:o Den som angriper oförvunnen mans kropp eller lif anses hafva brutit Konungens edsöre och må ej försona sitt brott med böter. — 10:o Den